

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Rijksvastgoedbedrijf
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 16169
2500 BD S GRAVENHAGE

Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Bijlagen
6

Datum 8 september 2021
Betreft Beslissing op wijzigingsverzoek

Geachte [REDACTED]

Op 22 juni 2021 heb ik uw verzoek tot wijziging van de ontheffing met kenmerk WNB/2021/005.toek voor het project 'Relinen hemelwater-rioolstelsel MLT Deelen' ontvangen. Ik heb uw verzoek beoordeeld. In deze brief leest u wat dit betekent.

Vorige besluit

Bij besluit van 4 juni 2021 is ontheffing met kenmerk WNB/2021/005.toek verleend van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het voortplantings- en rustplaatsen beschadigen of vernielen van de baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*) voor de periode van 4 juni 2021 tot en met 15 augustus 2026.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Relinen hemelwater-rioolstelsel MLT Deelen', gelegen in de gemeente Arnhem. Het project betreft groot onderhoud aan het hemelwater-rioolstelsel. De werkzaamheden bestaan uit rioolreiniging, rioolinspectie, relining, deelreparaties, het lokaal vervangen van een rioolaansluiting en het aanbrengen van putdeksels tot op het maaiveld.

In het verzoek van 22 juni 2021 geeft u aan dat de voorschriften j en l niet haalbaar zijn in de huidige vorm. U stelt dat de aanleg van de vleermuiskelder vanwege de vergunningaanvraag niet gerealiseerd kan worden in augustus 2021. Tevens geeft u aan dat u de compenserende maatregelen wil monitoren voor één winter na de afronding van de werkzaamheden in plaats van vijf jaar. Een wintertelling zal wel plaatsvinden tot vijf jaar na afloop van de werkzaamheden. Als laatste is de methode om vleermuizen niet te doen terugkeren naar het riool na het uitvliegen nog niet vastgesteld. U verzoekt om de wijze waarop dit dient te gebeuren door een vleermuisdeskundige te laten bepalen.

Verzoek

Het verzoek tot wijzigen van de ontheffing betreft het wijzigen van voorschriften j en l voor wat betreft de datum voor het realiseren van de vleermuiskelder en de wijze van monitoring. Tevens heeft het verzoek tot wijziging betrekking op de methode voor het vleermuisvrij maken van het rioolstelsel.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Besluit

Ik ga akkoord met uw wijzigingsverzoek. Dit betekent dat de ontheffing met kenmerk WNB/2021/005.toek is gewijzigd en komt te vervallen. De wijziging ziet toe op de wijziging van de voorschriften d, i, j, l en m. De rest van het besluit en de voorschriften blijven ongewijzigd.

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Hierbij ontvangt u de nieuwe ontheffing met kenmerk WNB/2021/005A.toek. De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen tot dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Ik verleen u voor de periode van 8 september 2021 tot en met 15 augustus 2026 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming voor zover dit betreft voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Ik verleen u geen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de **realisatie van het project 'Relinen hemelwater-rioolstelsel MLT Deelen'**, gelegen in de gemeente Arnhem aan de Koningsweg 30F, 6816 TG één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan relinen hemelwater-rioolstelsel op MLT Deelen t.b.v. ontheffing **saanvraag Wet natuurbescherming'** van 28 september 2020 (bijlage 2 bij dit besluit). De ontheffing ziet enkel toe op de rioldelen A, B, C en D.
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.

- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, de bijbehorende brief en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in paragraaf 6.1 en 6.2.2 van het bij de **aanvraag gevoegde rapport** 'Projectplan relinen hemelwater-rioolstelsel op MLT Deelen t.b.v. ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 28 september 2020 (bijlage 3 bij dit besluit), zoals beschreven in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 **van het bij de aanvraag gevoegde rapport** 'Mitigatie- en compensatieplan relinen hemelwater-rioolstelsel MLT Deelen: Aanleg van een nieuw winterverblijf & optimalisatie van inspectieputten als verblijfplaats voor vleermuizen.' van 13 augustus 2020 (bijlage 4 bij dit besluit), zoals beschreven in de aanvullingen van 28 mei 2021 (bijlage 5 bij dit besluit) en zoals beschreven in uw verzoek van 22 juni 2021 (bijlage 6 bij dit besluit).
- j. De vleermuiskelder aan de zuidzijde (nabij Hoge Veluwe) dient eerst gerealiseerd te zijn vóórdat de werkzaamheden van het relinen van het rioolstelsel van start kunnen gaan. De periode voor het realiseren van de kelder dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.
- k. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de overwinteringsperiode van vleermuizen. Deze loopt globaal van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.
- l. De wintertelling wordt uitgevoerd over de periode 2021 tot en met winter 2025. De resultaten van deze telling dienen aan het begin van het daaropvolgende jaar aan bevoegd gezag voorgelegd te worden. Dit rapport dient uiterlijk op 1 april te worden aangeleverd, ingaande op 1 april 2022. Indien de resultaten daar aanleiding voor geven, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

- m. De compenserende maatregelen (vier aan te passen voorzieningen en de nieuwe vleermuiskelder) worden apart gemonitord tot en met één winter na afronding van de werkzaamheden. Dit monitoringsrapport dient uiterlijk op 1 april na de betreffende winter aan bevoegd gezag voorgelegd te worden. Indien de resultaten daar aanleiding voor geven, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

Overige voorschriften

- n. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- o. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- p. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons:
088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Arjan Wierda

Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Afwijzing artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Ontheffing voor het opzettelijk verstoren van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk verstoren van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis te voorkomen.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming

De baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis zijn in het plangebied aangetroffen. Het hemelwaterrioolstelsel is in gebruik als (winter) verblijfplaats door vleermuizen over een lengte van circa 2,2 kilometer. Zowel in de verticale inspectieputten als de verweerde horizontale rioolbuizen zijn vleermuizen aangetroffen. Bij de horizontale buizen vormen de verbindingsnaden geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Op een ongeveer drie plaatsen is het riool door bominslagen beschadigd en hersteld, met zeer open ruw metselwerk, ook dit zijn ideale winterverblijfplaatsen voor vleermuizen. Tevens zijn er 45-50 verblijfplaatsen in inspectieputten, hierbij wordt één put als één verblijfplaats gerekend. De bovengrondse inspectieputten (42 stuks) van delen A, B, C en D zijn geschikt als paar-, zwerm- en winterverblijfplaats. Mogelijk zijn deze putten ook geschikt als zomerverblijfplaats. De vleermuizen hebben toegang tot het rioolstelsel via het zinkgat op het Nationale Park de Hoge Veluwe en toegang tot het rioolstelsel via baangoten. In totaal ligt er zes kilometer aan baangoten.

Het grootste gedeelte van het rioolstelsel is niet voor mensen toegankelijk. Rioolstelsel A mondt uit in het zinkgat op het Nationale Park de Hoge Veluwe en bevat 23 meter voor mensen toegankelijke rioolbuizen. Dit gedeelte wordt sinds 1987 jaarlijks geïnspecteerd op overwinterende vleermuizen. In rioolstelsel A zijn één baardvleermuis, drie watervleermuizen en twee niet determineerbare vleermuizen aangetroffen in 2019-2020 (Tabel 1 overzicht aangetroffen vleermuizen in 2019-2020). Overwinterende vleermuizen die aangetroffen zijn in riool deel A, sinds 1987, zijn de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis. Het maximaal aantal waargenomen overwinterende vleermuizen in riool deel A in één jaar komt neer op achttien individuen. Bij een extrapolatie van het gemiddelde aantal overwinterende vleermuizen van negen tot tien exemplaren is het geschikte rioolstelsel deel een winterverblijfplaats van in potentie 900 vleermuizen. Het aantal potentieel geschikte verblijfplaatsen is een veelvoud hiervan. Concluderend zijn riooldelen A, B, C en D geschikt als verblijfplaats voor enkele honderden vleermuizen (Tabel 1 overzicht aangetroffen vleermuizen in 2019-2020).

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Tabel 1, Aangetroffen overwinterende vleermuizen in de inspectieputten op MLT Deelen te Schaarsbergen, 9 oktober 2019, 27 en 31 januari 2020.

<i>Deel</i>	<i>Put</i>	<i>Soort</i>	<i>Aantal</i>
A	Zinkgat	Baardvleermuis	1
A	Zinkgat	Watervleermuis	2
A	Zinkgat	Niet determineerbaar	2
A	1	Watervleermuis	1
B	3	Watervleermuis	3
C	15	Franjestaart	2
C	15	Watervleermuis	1
C	14	Franjestaart	2
C	12	Watervleermuis	1
D	16	Watervleermuis	1
D	15	Watervleermuis	1
D	13	Franjestaart	1
D	12	Franjestaart	1
D	11	Franjestaart	1
D	11	Watervleermuis	1
D	10	Watervleermuis	1
D	8	Franjestaart	1
D	7	Watervleermuis	1
D	6	Watervleermuis	1

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de **aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan relinen hemelwater-rioolstelsel op MLT Deelen t.b.v. ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 28 september 2020**, zoals beschreven in hoofdstuk 2 en 3 van het bij de aanvraag gevoegde **rapport 'Mitigatie- en compensatieplan relinen hemelwater-rioolstelsel MLT Deelen: Aanleg van een nieuw winterverblijf & optimalisatie van inspectieputten als verblijfplaats voor vleermuizen.'** van 13 augustus 2020 en zoals beschreven in de aanvullingen van 28 mei 2021.

Door de werkzaamheden worden de horizontale betonnen rioolbuizen aan de binnenzijde voorzien van een harde, gladde kunststof laag. De naden tussen de rioolbuizen worden hierbij afgedicht. In totaal wordt circa 2750 meter rioolstelsel gerelined. Hiervan is nu 2070 meter geschikt als winterverblijfplaats voor vleermuizen. Door de werkzaamheden wordt het betonstelsel ongeschikt als winterverblijfplaats voor vleermuizen. De verticale inspectieputten blijven hierbij ongemoeid. Er vinden ook overige werkzaamheden plaats zoals het lokaal vervangen van de rioolaansluiting en het aanbrengen van putdeksels tot op het maaiveld.

U stelt voor om het relinen uit te voeren buiten de overwinteringsperiode van vleermuizen. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een vleermuisdeskundige. Ook geeft u aan dat het relinen onder ecologische begeleiding van een vleermuisdeskundige plaats dient te vinden.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

De locatie wordt voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Dit zal gebeuren door de putdeksels open te zetten. Op deze manier komt er lichtinval en tocht in de inspectieputten waardoor aanwezige vleermuizen deze zullen verlaten. Voor de start van de werkzaamheden wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen in de inspectieputten. Indien vleermuizen aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden niet starten.

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Tevens wordt het te relinen rioolstelsel in compartimenten opgedeeld, per compartiment zal het relinen plaats vinden. Elk te relinen compartiment wordt in overleg en onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de in de ontheffing genoemde soorten vleermuisvrij gemaakt op een wijze dat de vleermuizen uit zichzelf het compartiment verlaten. Bij de maatregelen om de ruimtes vleermuisvrij te maken kan geen gebruik gemaakt worden van actieve vangmethoden, maar wel van exclusion-flaps, tocht, licht temperatuur en dergelijke passieve verdrijvingsmethoden. De relinie-werkzaamheden kunnen pas worden gestart na vrijgave van een deskundige op het gebied van de in de ontheffing genoemde soorten.

Daarnaast zijn compenserende maatregelen noodzakelijk vanwege het verlies van circa 2070 meter aan verblijfplaatsfuncties. U stelt voor om 42 bovengrondse inspectieputten te verbeteren als verblijfplaats, een alternatieve winterverblijfplaats in de vorm van een vleermuiskelder aan te leggen en aanvullende verblijfsvoorzieningen te realiseren aan de noordzijde van het plangebied door het verbeteren en geschikt maken van vier vleermuisverblijven bestaande uit een bunker, groepsschuilplaatsen en een waterkelder aan de noordzijde van het plangebied. Bij het verbeteren van de verblijfplaatsen worden ventilatie, vochthuishouding en wegkruipplekken verbeterd, dan wel aangebracht. Van de 42 inspectieputten zijn 40 reeds geoptimaliseerd (april 2021). Het optimaliseren van de vier vleermuisverblijfplaatsen aan de noordzijde van het plangebied vindt plaats in augustus 2021. U geeft aan dat de nieuw te realiseren vleermuiskelder aan de zuidzijde, die een inhoud krijgt van circa 60 kubieke meter en optimaal wordt ingericht voor vleermuizen, gerealiseerd is voor de start van het relinen van riooldelen A, B, C en D.

Als laatste stelt u voor om voor een periode van tenminste vijf jaar naar uitvoering van de relining een wintertelling uit te voeren zodat de effecten op de populatie in beeld gebracht kunnen worden. Daarnaast worden de compenserende maatregelen (vier aan te passen voorzieningen en de nieuwe vleermuiskelder) apart gemonitord tot en met één winter na afronding van de werkzaamheden om vervolgens mee te worden genomen in de reguliere wintertelling.

De door u voorgestelde maatregelen zijn grotendeels voldoende. Er wordt met het realiseren van een nieuwe vleermuiskelder, het optimaliseren van 42 inspectieputten en het optimaliseren van vier verblijfplaatsen voldoende compenserende maatregelen getroffen.

Er wordt een wintertelling uitgevoerd over de periode 2021 tot en met winter 2025. De resultaten van deze telling dienen aan het begin van het daaropvolgende jaar aan bevoegd gezag voorgelegd te worden. Dit rapport dient uiterlijk op 1 april te worden aangeleverd, ingaande op 1 april 2022. Indien de resultaten daar aanleiding voor geven, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd. Tevens dient het monitoringsrapport van de compenserende maatregelen uiterlijk op 1 april na de betreffende winter voorgelegd te worden aan bevoegd gezag. Indien de resultaten daar aanleiding voor geven, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Door de werkzaamheden blijft de functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis niet behouden. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming.

De baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis komen voor in (de omgeving van) het plangebied. De omvang van de populaties van genoemde soorten zijn in Nederland onbekend. Informatie over lokale populaties en trends is niet bekend. Het Compendium voor de Leefomgeving (CBS et al. 2019) laat over de periode 1986-2018 een positieve trend zien in de populatieontwikkeling van acht vleermuissoorten, waaronder baardvleermuis (matige toename over de gehele periode, doch matige afname de laatste tien jaar), franjestaart (sterke toename), meervleermuis (matige toename) en watervleermuis (matige toename). Hoewel enige toename zichtbaar lijkt te zijn, is het algemene beeld voor Nederland dat de bestaande verblijven voor gebouw bewonende soorten onder druk staan als gevolg van de renovatie en isolatieopgave. De staat van instandhouding is daarmee onzeker waardoor een ingreep als deze waar grote aantallen mee gemoeid zijn, potentieel een grote negatieve impact kan hebben. Door het relinen van het rioolstelsel gaat 2070 meter aan (potentiële) winterverblijfplaatsen verloren.

Hiervoor worden compenserende maatregelen genomen, waarbij de verblijfplaatsfunctie van 42 inspectieputten wordt verbeterd, aan de zuidzijde een nieuwe vleermuiskelder wordt aangebracht en aanvullende voorzieningen aan de noordzijde van het complex worden gerealiseerd. Om de functionaliteit te kunnen bepalen en, indien nodig, te kunnen bijsturen worden de compenserende maatregelen gemonitord voor vijf jaar. Dit is uitgewerkt in een mitigatie- en compensatieplan (Verhees et al, 2020 en in de aanvullingen van 28 mei 2021). Met de compenserende maatregelen wordt er vanuit gegaan dat er geen negatief effect zal optreden op de staat van instandhouding van de genoemde vleermuissoorten.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek

Het rioolstelsel A tot en met D inclusief de bijbehorende inspectieputten en de te restaureren vleermuiskelder nabij de Junkerhal zijn in gebruik als winterverblijfplaats voor vleermuizen. De locaties liggen op een afstand van circa 2,5 kilometer van elkaar en behoren mogelijk tot hetzelfde netwerk van vleermuizen. Hierdoor zijn cumulatieve effecten mogelijk. Echter, de restauratie van de kelder bij de Junkerhal staat gepland voor mei-juni 2021 en de totale duur van de werkzaamheden bedraagt zestien dagen. Door de uitvoering van de werkzaamheden buiten de overwinteringsperiode en doordat de geschiktheid van de kelder als winterverblijfplaats voor het volgende winterseizoen wordt geoptimaliseerd, zijn cumulatief negatieve effecten uitgesloten.

De gunstige staat van instandhouding van de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Voor het veilige gebruik van de start- en landingsbanen van MLT Deelen is een goed functionerend regenwaterrioolstelsel noodzakelijk. Het bestaande regenwaterrioolstelsel is al redelijk oud (bouwjaar 1940-1941) en verkeert in een deplorabele staat (GMB, 2018). Hierdoor is de kans op instortingsgevaar aanwezig en dit is onwenselijk voor zowel de vleermuizen als voor het functioneren van MLT Deelen. Onderhoud aan het rioolstelsel is daarbij onoverkomelijk. Het onderhoud vindt plaats door middel van relinen. Met het toepassen van de reline-methode, inclusief de aangegeven mitigerende maatregelen is gekozen voor een methode die voor vleermuizen (ook op den duur) het minst schadelijk zal zijn. Een deel van de vleermuisverblijfplaatsen kan met deze methode bereikbaar blijven en is bovendien grootschalig en langdurig grondwerk niet nodig. De periode van verstoring blijft hierdoor beperkt.

Er zijn twee alternatieven overwogen. Als eerste zou het gehele rioolstelsel vervangen kunnen worden. Echter, zal het vervangen van de bestaande riolering ook leiden tot aantasting van vleermuisverblijfplaatsen. Mede omdat de oude rioolleidingen moet worden afgekoppeld en dan zijn de vleermuisverblijfplaatsen niet meer bereikbaar.

Een andere mogelijkheid is het bestaande stelsel te handhaven en parallel een nieuw rioolstelsel aan te leggen. In deze situatie zullen ook vleermuisverblijfplaatsen worden aangetast. De aanleg van een parallel stelsel zal leiden tot kruisingen met het oude stelsel, waardoor verblijfplaatsen afgesloten kunnen worden. Het bestaande rioolwaterstelsel zal bovendien afgekoppeld moeten worden van de regenwaterafvoergoten langs de start- en rolbanen. Juist deze afvoergoten zijn voor vleermuizen belangrijke in- en uitvliegopeningen tot het bestaande regenwaterrioolstelsel. Tevens blijft het instortingsgevaar van het oude stelsel aanwezig.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming **'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'**.

MLT Deelen is onderdeel van het Defensie Helikopter Commando. Het wordt vooral gebruikt voor oefeningen van helikopters, de luchtmobiele brigade en speciale eenheden. MLT Deelen is bovendien een Forward Operating Base (FOB) van het Defensie Helikopter Commando (DHC). De helikopters worden bijgetankt op de vliegbasis Deelen. Dit gebeurt als oefening voor missies in het buitenland. Voor het bijtanken en voorzien van munitie gebruikt de luchtmacht zogeheten Forward Arming and Refueling Points (FARP). Dit zijn een soort mobiele tankstations waar helikopters met draaiende rotoren brandstof en munitie krijgen. Met een dergelijk FARP moet worden geoefend voor missies in het buitenland, waar het niet altijd mogelijk is brandstof en munitie in te nemen op de deploymentlocatie. Voor het veilige gebruik van de start- en landingsbanen van het militair vliegveld van MLT Deelen is een goed functionerend regenwaterrioolstelsel noodzakelijk. Daarnaast dient MLT Deelen altijd beschikbaar te zijn als uitwijkvliegveld voor de luchtmacht.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang **'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'** voldoende is om de negatieve effecten op de baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
8 september 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024862037

Kenmerk
WNB/2021/005A.toek